

Преговори по споразумението за свободна търговия между ЕС и Виетнам

Резолюция на Европейския парламент от 17 април 2014 г. относно текущото състояние на преговорите за сключване на споразумение за свободна търговия между ЕС и Виетнам (2013/2989(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) относно многонационалните предприятия, както и Тристранната декларация на Международната организация на труда (МОТ) за принципите относно многонационалните предприятия и социалната политика,
- като взе предвид Министерската декларация от четвъртата сесия на Министерската конференция на Световната търговска организация, приета на 14 ноември 2001 г. в Доха, и по-специално параграф 44 от нея относно специалното и диференцирано третиране,
- като взе предвид Споразумението за сътрудничество от 1995 г. между Европейската общност и Социалистическа република Виетнам (наричана по-долу „Виетнам“) и новото споразумение за партньорство и сътрудничество, подписано на 27 юни 2012 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 4 октомври 2006 г., озаглавено „Глобална Европа: конкурентоспособна в световен мащаб. Принос към стратегията за растеж и заетост на ЕС“ (COM(2006)0567),
- като взе предвид своята резолюция от 12 юли 2007 г. относно споразумението ТРИПС и достъпа до лекарствени продукти¹,
- като взе предвид своята резолюция от 22 май 2007 г. за Глобална Европа – външни аспекти на конкурентоспособността²,
- като взе предвид предоставения от Съвета мандат за преговори от 23 април 2007 г., с който Комисията се оправомощава да договори споразумение за свободна търговия с държавите от Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН),
- като взе предвид документа за национална стратегия за Виетнам (2007 – 2013 г.)³,
- като взе предвид своите предходни резолюции относно Виетнам, в частност резолюцията от 1 декември 2005 г. относно положението с правата на човека в

---

¹ ОВ С 175 Е, 10.7.2008 г., стр. 591.

² ОВ С 102 Е, 24.4.2008 г., стр. 128.

³ http://eeas.europa.eu/sp/index_en.htm#V.

Камбоджа, Лаос и Виетнам¹ и резолюцията от 18 април 2013 г. относно Виетнам, по-конкретно свободата на изразяване²,

- като взе предвид своята резолюция от 25 ноември 2010 г. относно правата на човека и социалните и екологичните стандарти в международните търговски споразумения³,
  - като взе предвид своята резолюция от 6 април 2011 г. относно бъдещата европейска политика в областта на международните инвестиции⁴,
  - като взе предвид съобщението на Комисията от 9 ноември 2010 г., озаглавено „Търговия, растеж и световни дела – Търговската политика като ключов елемент на стратегията на ЕС 2020“ (COM(2010)0612),
  - като взе предвид своята резолюция от 27 септември 2011 г. относно новата търговска политика за Европа в рамките на стратегията „Европа 2020“⁵,
  - като взе предвид своята резолюция от 13 декември 2011 г. относно бариерите пред търговията и инвестициите⁶,
  - като взе предвид съобщението на Комисията от 21 февруари 2012 г., озаглавено „Доклад за пречките пред търговията и инвестициите“ (COM(2012)0070),
  - като взе предвид изявлението на Комисията на пленарното заседание през април 2014 г. относно споразумението за свободна търговия (ССТ) между ЕС и Виетнам,
  - като взе предвид член 110, параграф 2 от своя правилник,
- А. като има предвид, че основаната на правила многостранна търговска система, създадена чрез Световната търговска организация (СТО), е най-подходящата рамка за регулиране и насърчаване на откритата и справедлива търговия, и като има предвид, че многостранните преговори не изключват двустранни споразумения в рамките на СТО+, които могат да ги допълват;
- Б. като има предвид, че мандатът за преговори на Комисията за ССТ между ЕС и Виетнам е приложен към разрешението на Съвета от 23 април 2007 г. да започне преговори за споразумение за свободна търговия с държавите от Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН) и е следствие на одобрението от Съвета на обзорния документ, в който се посочват общите цели на двете преговарящи страни, а именно да се активизират съществуващите двустранни търговски отношения; припомня, че първоначалната цел беше да се преговаря за ССТ с региона на АСЕАН; поради това подкрепя напълно възможността за договаряне на широкообхватни споразумения с държавите от региона на АСЕАН (като основни градивни елементи за постигане на крайната цел – договаряне на междурегионално

---

¹ ОВ С 285 Е, 22.11.2006 г., стр. 129.

² Приети текстове, P7_TA(2013)0189.

³ ОВ С 99 Е, 3.4.2012 г., стр. 31.

⁴ ОВ С 296 Е, 2.10.2012 г., стр. 34.

⁵ ОВ С 56 Е, 26.2.2013 г., стр. 87.

⁶ ОВ С 168 Е, 14.6.2013 г., стр. 1.

ССТ в бъдеще);

- В. като има предвид, че официално преговорите за ССТ между ЕС и Виетнам започнаха на 26 юни 2012 г. в Брюксел, и като има предвид, че на 8 ноември 2013 г. след петия кръг на преговорите двете преговарящи страни поеха ангажимент да положат съвместни усилия с оглед на приключването на преговорите до края на 2014 г.;
- Г. като има предвид, че търговските отношения между ЕС и Виетнам се вписват в рамките на споразумението за партньорство и сътрудничество, което беше подписано на 27 юни 2012 г. и което гарантира ефективна рамка за двустранни търговски и инвестиционни отношения;
- Д. като има предвид, че ЕС и Виетнам поддържат добре развит двустранен диалог по въпросите в областта на правата на човека; като има предвид, че следва да се положат всички възможни усилия в тази рамка, за да се предотврати влошаване на защитата на правата на човека във Виетнам; като има предвид, че правата на човека следва да бъдат разглеждани като основен елемент на търговската политика на ЕС; като има предвид, че ЕС пое ангажимент, в рамките на своята стратегическа рамка и план за действие относно правата на човека и демокрацията, да включва правата на човека в своите оценки на въздействието, когато се изготвят такива оценки, включително за търговски споразумения, които имат значително икономическо, социално и свързано с околната среда въздействие;
- Е. като има предвид, че в продължение на десет години Виетнам отбелязваше непрекъснат ръст на БВП от около 8% годишно, кулминационна точка на което беше присъединяването на държавата към СТО на 11 януари 2007 г.; като има предвид, че след това страната беше неблагоприятно засегната от световната икономическа криза, която доведе до рязко понижаване на растежа на износа, намаляване на притока на преки чуждестранни инвестиции и спад на входящите международни парични преводи;
- Ж. като има предвид, че през последните десет години ЕС поддържа отрицателен търговски баланс с Виетнам, както се вижда от данните за второто тримесечие на 2013 г., които показват общ търговски обмен на стойност 13,4 милиарда евро с внос на ЕС от Виетнам в размер на 10,5 милиарда евро, докато износът на ЕС за Виетнам е на стойност 2,8 милиарда евро; като има предвид, че това представлява рязък спад в сравнение с цифрите за 2012 г., през която година общият търговски обмен възлиза на 23,871 милиарда евро и се състои от 18,520 милиарда евро внос от Виетнам за ЕС и 5,351 милиарда евро износ за Виетнам от ЕС;
- З. като има предвид, че шивашката и текстилната промишленост не само съставляват най-големият и единствен източник на Виетнам за официална секторна заетост с пряка работна сила от над два милиона работници, но също така са неговият сектор с най-голям износ; като има предвид, че секторът за сглобяване на електронни части, друг водещ в областта на износа промишлен сектор, осигурява заетост за приблизително 120 000 работници;
- И. като има предвид, че досега Виетнам е ратифицирал само пет от осемте основни конвенции на МОТ; като има предвид, че страната не е ратифицирала Конвенция № 87 на МОТ за синдикалната свобода и закрила на правото на синдикално

организиране, Конвенция № 98 за правото на организиране и колективно договаряне, нито Конвенция № 105 относно премахването на принудителния труд;

- Й. като има предвид, че Виетнам, ползващ Общата система за преференции на ЕС, заема 32-о място като търговски партньор на ЕС и е петият най-голям партньор в рамките на АСЕАН, докато ЕС е вторият по големина търговски партньор на Виетнам след Китай, преди САЩ, както и най-големият източник на преки чуждестранни инвестиции за Виетнам, като ЕС осигури 6,5% от общите преки чуждестранни инвестиции за страната през 2012 г.; като има предвид при все това, че потенциалът за преки чуждестранни инвестиции от Виетнам за ЕС остава до голяма степен неоползотворен;
- К. като има предвид, че двете преговарящи страни очакват да си осигурят значителни ползи от премахването на тарифните и нетарифните бариери пред търговията, и като има предвид, че те следва да се стремят към постигането на добри резултати по отношение на либерализацията на търговията с услуги и на установяването, както и създаването на система за съответната защита, изпълнението и прилагането на правата върху интелектуалната собственост, включително патенти и дизайни, търговски марки или марки за услуги, авторски и сродни права и географски означения, включително знак за произход на селскостопански и хранителни продукти;
- Л. като има предвид, че двете преговарящи страни следва да обединят силите си, за да гарантират и насърчават законната търговия с лекарства (както патентовани, така и генерични лекарствени продукти) в съответствие с разпоредбите на Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (ТРИПС) и възможностите за гъвкавост, които предоставя то;
- М. като има предвид, че двете преговарящи страни следва да продължат да използват инструменти за търговска защита при пълно спазване на действащите правила на СТО, за да се избегне необходимостта от прибягване до механизма на СТО за разрешаване на спорове, и следва да се споразумеят относно ефективна двустранна предпазна клауза или равностоен механизъм, за да осигурят подобаваща защита за съответните си сектори от вреди или възможност да им бъдат нанесени вреди в резултат на увеличаване на вноса, особено в чувствителните за всяка от тях сектори, определени в резултат на извършена от всяка от страните оценка на въздействието;
1. Приветства продължаващия напредък в преговорите за ССТ, и по-специално по главите относно митниците и улесняването на търговията, техническите пречки пред търговския обмен и конкуренцията, и редовното докладване от страна на Комисията пред Парламента относно тяхното актуално състояние; припомня, че е задължително Парламентът да одобри ССТ¹ и че Комисията и Съветът не следва да предлагат временно прилагане на ССТ, преди ЕП да го е одобрил;
  2. Изразява категорично становище, че спазването на правата на работниците и синдикалните права трябва да бъде ключов елемент във всички търговски споразумения, които ЕС подписва с трети държави; призовава виетнамското

---

¹ Член 218, параграф 6, буква а), точка v) отДФЕС.

правителство да се придържа към всичките си задължения съгласно основните конвенции на МОТ, които е ратифицирало, и да ратифицира и прилага най-важните основни конвенции без допълнително забавяне; отново заявява, че правата на работниците и синдикалните права трябва да бъдат универсални и да се прилагат за всички работници, включително по отношение на работещите в специални икономически зони;

3. Очаква Съветът и Комисията да вземат изцяло предвид исканията на Парламента, изразени в настоящата резолюция, преди сключването на ССТ, което трябва да бъде съвместимо с правилата и задълженията в рамките на СТО; счита, че едно успешно ССТ би дало възможност на двете преговарящи страни да си осигурят балансиран пакет от ползи и би допринесло за създаването и запазването на работни места и за двете страни;
4. Призовава двете преговарящи страни да спазват напълно своите задължения в рамките на СТО, в дух на либерализация на търговията; подчертава същевременно тяхното задължение да премахнат мерките и практиките, които са несъвместими със СТО, така че да се постигне амбициозно споразумение;
5. Оценява положителните перспективи, подчертани в обзорния документ, който показва, че ССТ би увеличило общия обем на износа и вноса както за ЕС, така и за Виетнам, и би предоставило възможности за увеличаване на притока на преки чуждестранни инвестиции; призовава по тази причина за премахване на значителна част на митата от страна на Виетнам по отношение както на средните ставки за достъп до пазара за неселскостопански продукти, така и на свързаните със селскостопанските продукти ставки;
6. Подчертава при все това, че целта за търговията с промишлени стоки следва да бъде взаимното премахване на всички мита, като в същото време се запази определена асиметричност, включвайки също така подходящи преходни периоди по отношение на прилагането; подчертава освен това, че евентуалните изключения от тази цел следва да бъдат ограничени и да подлежат на преразглеждане; счита, че премахването на мита следва да включва сектори, които са важни за двете страни;
7. Настоятелно призовава двете преговарящи страни да спазват взаимно правото си на регулиране, включително относно предоставянето на обществени услуги, и да гарантират, че техните съответни нормативни разпоредби не възпрепятстват двустранната търговия чрез необосновани нетарифни бариери; призовава по тази причина ЕС и Виетнам да разработят ефективни правила за медиация за предотвратяване на възникването на необосновани регулаторни пречки пред търговията и преодоляване на съществуващите пречки чрез насърчаване на хармонизацията или спазването на международните стандарти;
8. Счита, че Комисията следва да отдели специално внимание на това ползите от бъдещото споразумение да включват строги и приложими мерки за проверка с цел да се гарантира, че ползите от споразумението са единствено за европейските и виетнамските производители въз основа на пълно зачитане на преференциалните правила за произход, които ще бъдат договорени; призовава също така за опростяване на правилата на ЕС за произхода – без намаляване на строгостта на настоящата система – с цел те да бъдат по-лесни за прилагане от икономическите оператори и митническите администрации и да им осигурят възможност за

извличане на максимални ползи от премахването на митата;

9. Признава, че Виетнам има офанзивни интереси по отношение на либерализацията на начин на предоставяне 4 по Общото споразумение за търговията с услуги (ГАТС) и сключването на споразумения за взаимно признаване за признаване на професионалните квалификации на граждани на Виетнам и на ЕС, както и че ЕС има офанзивни интереси по отношение на либерализацията на достъпа до пазара и националното третиране по начини на предоставяне 1, 2 и 3 за повечето услуги; счита, че удовлетворяването на офанзивните интереси на ЕС е императив, за да се допусне временно пребиваване на необходимите квалифицирани специалисти в рамките на начин на предоставяне 4 и да се улесни разграничаването на този вид престой от националните политики спрямо чуждестранните работници на пазарите на труда във всяка от страните;
10. Призовава ЕС и Виетнам да се споразумеят в рамките на ССТ за справедливо и равноправно третиране на всички инвеститори и доставчици на услуги в сектора на услугите в областта на банковото дело, застраховането, правото, счетоводството, транспорта и разпространението, като това включва както сектора на търговията на дребно, така и сектора на търговията на едро; припомня, че по отношение на финансовите услуги е също така от съществено значение да се осигурят достатъчно възможности за политическо действие, за да се намали системният риск, да се води борба с изпирането на пари и се осигури възможно най-високото равнище на защита на потребителите, както и да се прилагат правилата и практиките за лоялна конкуренция между местните и чуждестранните инвеститори и доставчици на услуги, наред с другото, чрез намаляване и дори пълно премахване на съществуващите ограничения върху собствения капитал и отмяна на ограниченията за установяване и за придобиване на лицензи; препоръчва на Комисията да договаря строги и задължителни разпоредби относно прозрачността и лоялната конкуренция, така че да се прилагат равнопоставени условия на конкуренция между частните предприятия и държавните предприятия;
11. Насърчава решително Виетнам да разработи подходящо законодателство в областта на защитата на данни, за да постигне статут на държава с адекватно равнище на защита, без обаче да се създават пречки за прилагането на гъвкавост съобразно ТРИПС, чрез което ще се допусне или ще се осигурят условия за прехвърлянето на лични данни от ЕС въз основа на и в съответствие със законодателството на ЕС, като по този начин се стимулират двустранният поток от данни и търговията в областта на свързаните услуги, като например електронната търговия;
12. Призовава Комисията и виетнамските органи да договорят ефективни и прозрачни системи за възлагане на обществени поръчки, за да се гарантира лоялна конкуренция между частните и държавните предприятия при възлагането на обществени поръчки, и да гарантират възможно най-широк обхват, за да се включат предприятията от публичния сектор, като същевременно се обърне нужното внимание на въпросите с чувствителен характер и потребностите на всяка от страните;
13. Настоятелно призовава Комисията да гарантира намаляването и редовния надзор на използването на субсидии и други преференции, като например благоприятни условия, предоставяни на държавни предприятия и местни дружества във Виетнам,

което нарушава конкуренцията с европейските предприятия, и по-специално в секторите, които са от значение за политиката на износ на Виетнам; настоятелно призовава също така Комисията да договори разпоредби, насочени към осигуряването на равнопоставени условия на конкуренция между публичните и частните участници на пазара от ЕС и Виетнам;

14. Счита, че в ССТ следва да се отдели особено внимание на развитието на бизнес възможности за малките и средните предприятия (МСП) и че инвестициите в МСП, както и от тях, следва да бъдат насърчавани, за да се подпомага финансирането на основаващи се на пазара местни проекти и съвместни предприятия в областта на енергията от възобновяеми източници и търговията със стоки и технологии в областта на околната среда; призовава за европейските инвеститори да бъде осигурена по-прозрачна и по-предвидима правна рамка във Виетнам и да се гарантират справедливи условия на конкуренция между виетнамските и европейските предприятия;
15. Настоятелно призовава двете преговарящи страни да се осигурят добри резултати в ССТ по отношение на либерализацията на търговския обмен в производството, като гарантират ефективно прилагане и упражняване на правата върху интелектуалната собственост, включително патенти и дизайни, търговски марки, авторски права и сродни права за редица промишлени стоки;
16. Счита, че ССТ следва да зачита чувствителните въпроси във връзка с търговията със селскостопански и рибни продукти, но че това не следва да възпрепятства взаимното отваряне на пазарите в секторите на взаимно допълване, и подчертава, че новият достъп до пазара трябва да бъде предмет на щателна защита на интелектуалната собственост, като се обхванат и географските указания, включително наименованията за произход за селскостопанските и хранителните продукти, както и санитарните и фитосанитарните мерки, в интерес на производителите и потребителите; настоява, че нищо в споразумението не трябва да възпрепятства достъпа до генерични лекарствени средства на достъпна цена;
17. Призовава за договорености за прозрачно и ефективно уреждане на междудържавни спорове и за включване в ССТ, където е приложимо, на разпоредби за решаване на спорове между инвеститори и държавата, за да се осигури необходимата защита на инвестициите и да се възпират инвеститорите от подаване на необосновани иски; счита, че всеки механизъм за уреждане на спорове между инвеститори и държави следва, доколкото е възможно, да се основава на правилата на Комисията на ООН по международно търговско право (UNCITRAL) или на Международния център за разрешаване на инвестиционни спорове (ICSID), или на двустранно договорени правила, основаващи се на международните стандарти и конвенции, както и че следва да има подходяща правна рамка и да се подчинява на стриктни изисквания за прозрачност;
18. Призовава да бъде гарантирано, че инвестиционно споразумение не ограничава напредъка в процеса на ратифициране и пълноценно прилагане от двете страни на международните споразумения в областта на правата на човека, конвенциите на МОТ и многостранните споразумения в областта на околната среда;
19. Предпочита включването на стандартите за хуманно отношение към животните в главата относно санитарните и фитосанитарните мерки на ССТ или в самостоятелна

глава с равностойно приложими разпоредби;

20. Очаква ССТ да включи обвързваща и приложима глава относно устойчивото развитие, отразяваща общия ангажимент на ЕС и Виетнам да насърчават зачитането, спазването и прилагането на международните споразумения относно правата на човека, осемте основни конвенции на МОТ и най-важните многостранни споразумения в областта на околната среда, като например Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES), с мерки в случай на нарушение, предвиждащи участието на независими организации на гражданското общество, представляващи икономически и социални заинтересовани страни и заинтересовани страни в областта на околната среда, в наблюдението на преговорите за ССТ и прилагането и наблюдението на главата за устойчиво развитие, както и насърчаване на предприятията да възприемат практики на корпоративна социална отговорност, като се отчитат международно приети принципи и инструменти, като например тези на Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия и Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, както и Принципите на ООН за отговорно инвестиране и докладване, както и да разгледа неуредените въпроси, като например хуманното отношение към земеделските и дивите животни;
21. Изисква главата за устойчивото развитие да бъде покрита от институционалната и правната връзка, която трябва да бъде установена между ССТ и Споразумението за партньорство и сътрудничество, така че да се включи възможността за временно спиране на изпълнението на ССТ в случай на тежки нарушения на правата на човека;
22. Призовава Комисията да прилага подход, основан на изпълнението на определени условия, т.е. да предложи подписването на споразумение за свободна търговия в замяна на конкретен напредък в областта на спазването на правата на човека и други основни права;
23. Приветства социално-икономическия напредък на Виетнам като част от неговата реформа за обновление („Doi Moi“) и подкрепя непрекъснатите усилия на страната за нови социални подобрения; приветства следователно кандидатурата на Виетнам, подкрепена от АСЕАН, за членство в Съвета на ООН по правата на човека за периода 2014 – 2016 г., както и решението на правителството на Виетнам от 27 август 2013 г. да представи документ, съдържащ доброволни ангажименти и ангажименти за принос за подкрепата и защитата на правата на човека, като по този начин се насърчава устойчивото развитие на територията на страната и по отношение на нейните партньори; настоятелно призовава виетнамското правителство да продължава да следи постоянно за спазването на своите обещания и поети задължения и да предприема мерки във връзка с евентуални нарушения на правата на човека и накърняване на основните свободи;
24. Подчертава, че правата на човека, демокрацията и сигурността са основни елементи на отношенията между ЕС и Виетнам като цяло; призовава следователно и двете страни да гарантират, че се провежда активен диалог по нерешените въпроси, с особен акцент върху свободата на словото на отделните граждани, свободата на медиите и свободата на вероизповедание;
25. Настоятелно призовава Комисията да осъществи възможно най-скоро оценка на

въздействието върху правата на човека, както беше поискано от Парламента в неговата резолюция от 25 ноември 2010 г. относно правата на човека и социалните и екологичните стандарти в международните търговски споразумения¹, с оглед да се гарантират „разбираеми търговски показатели, които се основават на правата на човека и екологичните и социалните стандарти“ и които са в съответствие с доклада на специалния докладчик на ООН относно правото на прехрана;

26. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, парламентите на държавите – членки на ЕС, и правителството и парламента на Виетнам.

---

¹ ОВ С 99 Е, 3.4.2012 г., стр. 31.